

Obsah

ÚVODEM	1
CHARIS A CHARITKY	3
Od Hésioda k Filónu Alexandrijskému	
<i>Miroslav Šedina</i>	
1. Charis božských Charitek	5
2. Násilná charis řecké tragédie	9
3. Charis laskavosti a vděku	11
4. Charis osudové spravedlnosti	13
5. Charis filosofického kosmu	15
6. Charis hellénistické etiky	17
7. Filón Alexandrijský a Charitky starozákonní smlouvy	19
8. Literatura	26
8.1 <i>Prameny</i>	26
8.2 <i>Další literatura</i>	29
MILOST V DEUTEROKANONICKÉ	
A INTERTESTAMENTÁRNÍ LITERATUŘE	31
<i>Jiří Mrázek</i>	
Úvod	31
1. Společné rysy	32
(a) <i>Orientace na Starý zákon</i>	32
(b) <i>Boží spravedlnost</i>	33
(c) <i>Výchova jako milost</i>	34
(d) <i>Universalismus</i>	34
2. Milost v deuterokanonickém mudrosloví (Sírachovec a Moudrost Šalomounova)	34
2.1 <i>Sírachovec</i>	35
2.2 <i>Moudrost Šalomounova</i>	36
3. Knihy reagující bezprostředně na soudobé události (Druhá kniha Makabejská a Žalmy Šalomounovy)	42
3.1 <i>Druhá kniha Makabejská</i>	42

3.2 Žalmy Šalomounovy	45
4. Milost v apokalyptických knihách	47
4.1 První Henoch	47
5. Závěr	49
6. Literatura	51
6.1 Prameny	51
6.2 Další literatura	51

MILOST JAKO POKRAČUJÍCÍ TVOŘENÍ: IRENEJ Z LYONU 53

Matyáš Havrda

1. Bůh dobrý dárcce a spravedlivý soudce	54
2. Bůh tvoří pro člověka	55
3. Svoboda a selhání prvního člověka	56
4. Plán spásy	58
5. Slovo jako „správce milosti“	59
6. Vtělení jako zjevení obrazu	61
7. Síla ve slabosti	61
8. Vykoupení jako rekapitulace	62
9. Služebnost a svoboda	63
10. Připodobnění Bohu jako pokračující tvoření	67
11. Člověk podle obrazu a podobnosti Boha	70
12. Závěr	72
13. Literatura	74
13.1 Irenejovy spisy	74
13.2 Další literatura	74

VIS DIVINAE GRATIAE, POTENTIOR UTIQUE NATURA. 77

Tertullianovo pojetí Boží milosti

Petr Kitzler

Úvod	77
1. Kristus jako klíč ke stvoření	79
2. Člověk jako imago a similitudo	82
3. Svobodná vůle a prvotní hřích	84
4. Lidská přirozenost a síla Boží milosti	89
5. Křest jako přijetí Kristovy milosti	91
6. Hřích jako „vyhnání Ducha“ a ztráta milosti	92
7. Mučednictví jako druhý křest a znovuoobnovení Boží milosti	95
8. Vykoupení člověka skrze Krista a jeho sjednocení s Bohem	97
9. Závěr	99
10. Literatura	100
10.1 Tertullianovy spisy	100
10.2 Další prameny	101
10.3 Další literatura	101

ÓRIGENOVA MNOHOTVÁRNÁ MILOST 107

Václav Ventura

1. Mnohotvárná charis	108
2. Milost počátků	110
3. Logos plný milosti	111
4. Trpící láska – tvář milosti	113
5. Milost vykoupení	113
6. Milost ospravedlnění	115
7. Milost Ducha svatého	116
8. Charis tón mystérión	117
9. Milost stvoření podle obrazu a podoby	119
10. Milost zbožštění	120
11. Milost duchovní cesty	121
12. Milost sjednocení v lásce	123
13. Milost modlitby a kontemplace	125
14. Milost poznání	128
15. Svoboda volby a milost	129
16. Milost konce	131
17. Závěr	132
18. Literatura	133
18.1 <i>Órigenovy spisy</i>	133
18.2 <i>Další literatura</i>	134

MILOST STVOŘENÍ, ZJEVENÍ A ODPUŠTĚNÍ PODLE PELAGIA 137

Vít Hušek

1. Milost stvoření a dar vůle	141
2. Adamův hřích a jeho předávání	144
3. Zákon Mojžíšův	148
4. Vykoupení skrze Krista	150
5. Sola fide	153
6. Křesťanský život a církev	157
7. Predestinace a předvědění	161
8. Charakter působení milosti	163
9. Odsouzení Pelagia	167
10. Závěr	169
11. Literatura	171
11.1 <i>Pelagiové spisy</i>	171
11.2 <i>Augustínovy spisy</i>	171
11.3 <i>Dokumenty koncilů, papežů a císařů</i>	172
11.4 <i>Další literatura</i>	172

MILOST V KATECHETICKÝCH HOMILÍCH	
THEODORA Z MOPSUESTIE	175
<i>Lenka Karfíková</i>	
1. Christologie dvou přirozeností	179
2. Eschatologická spása	184
3. Závěr	191
4. Literatura	192
4.1 Theodorova díla	192
4.2 Ostatní prameny	193
4.3 Další literatura	194
FILANTHROPIA	197
Pojetí „milosti“ u Dionysia Areopagity	
<i>Ladislav Chvátal</i>	
1. Vycházení	198
1.1 Boží bytí a sebesdělení	198
1.2 Vtělení jako vrchol božího vycházení	203
1.3 Stupně zapříčiněného bytí	205
2. Návrat	206
2.1 Návrat k Bohu hierarchicko-svátostrným způsobem	206
2.2 Návrat člověka k Bohu skrze poznání	209
2.3 Vnitřní svoboda	213
2.4 Připodobnění se Bohu a jeho napodobování	213
2.5 Zbožštění	216
3. Shrnutí	217
4. Literatura	219
4.1 Spisy Dionysia Areopagity	219
4.2 Další literatura	219
ZKRATKY	223
SUMMARY	225